

MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN
AFDELING VERBINDINGEN
LANGE HOUSTRAAT 28-30 • 'S-GRAVENHAGE

'S-GRAVENHAGE, 17 October 1952

Ref. No. 12047

AAN: MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Fotocopie nr: 61809

MP, Wnd MP, Z,
DGIN, DBI, -/PL.

FC

CODETELEGRAM

Plaats van afzending: DJAKARTA

Datum van afzending: 17-10-52

Inhoud (Paraphrase) —

Datum van ontvangst: 17-10-52

1. Min. U.O.
2. Staatsz. afd.
3. Ter Behandeling aan *Kab*
4. Afdeling Kabinet

GEHEIM

Ten vervolge op mijn 231 bericht ik U het volgende verloop van de demonstratie.

1. Gisterenavond werd van militaire zijde aan de NMM gemeld, dat hedenochtend tussen 6 en 8 uur demonstraties zouden plaats vinden voor het Parlement en het Paleis.

Hedenmorgen 6 uur werd een optocht geformeerd in de omgeving van het Parlement. De leiders waren voorzien van rode hoofddoeken en stokken. Een gedeelte der demonstranten werd gerecruteerd uit passanten, die uit trams, betja's en auto's werden gehaald.

De colonne was zo lang, dat het voorbijtrekken 25 minuten in beslag nam. Voorop ging motorpolitie, de route was klaarblijkelijk te voren vastgesteld. Honderden spandoeken en borden werden medegevoerd, waarin ontbinding van het Parlement werd geeist. Slechts één spandoek met Irian tekst werd opgemerkt. Er waren geen teksten tegen de NMM of Europeanen. Gedrukte pamfletten en posters zonder ondertekening werden overal gedistribueerd en aangeplakt, waarin ontbinding van het Parlement werd geeist.

De optocht begaf zich eerst naar het Parlement, waar generlei politie of militaire bewaking aanwezig was, drong het gebouw binnen en vernielde meubilair en een gedeelte van het archief.

Daarop trok men langs Luar Negeri, waar de menigte eveneens binnendrong en schade toebrengt. Vervolgens werden op drie HC gebouwen op het Koningsplein vlaggen neergehaald en verscheurd, hetgeen door de leiders van de demonstratie niet werd verhinderd.

Het eindpunt was het Paleis, waar vijf leiders werden ontvangen door de President, die de eis tot ontbinding van het Parlement overbrachten. Sukarno hield vervolgens een rede, welke op de geluidsband werd opgenomen en twee uur later werd uitgezonden. Hoofdpunten: doel nationale revolutie niet bereikt alvorens Irian tot Indonesie is teruggebracht. Wij strijden voor sociale rechtvaardigheid.

In antwoord op het verzoek tot ontbinding van het Parlement, zegt Sukarno, dat hij geen dictator wil zijn, aangezien tientallen jaren is gestreden voor Pantja Sila principes. Hij wil daarom in overleg treden met het Kabinet. Daarna zal hij verschillende gebieden in Indonesie bezoeken om zich van de wensen van het volk op de hoogte te stellen. Tenslotte deed hij toezegging tot medewerking aan zo spoedig mogelijk algemene verkiezingen.

Na de rede van de President ging de menigte ordelijk naar huis. Ondertussen waren overal in de stad militaire versterkingen aangerukt. Bepaalde straten en alle toegangen tot de stad werden afgezet.

Ter beveiliging van code-verbindingen zijn o.a. de volgende punten van belang:—

1. Op een codetelegram mag telegrafisch niet in open taal worden geantwoord.
2. Over de inhoud van een codetelegram mag niet met verwijzing naar dat telegram per telefoon worden gesproken.
3. Dossiers, welke codetelegrammen bevatten (ook in paraphrase), dienen veilig te worden opgeborgen.
4. Kladpapier, carbonpapier en dergelijke verband houdende met codetelegrammen dienen te worden verbrand (versnipperen is niet voldoende).
5. Afschriften van paraphrassen van codetelegrammen mogen uitsluitend door de afd. Verbindingen worden vervaardigd.

ref.nr. 12047

CODETELEGRAM

GEHEIM

Het vliegveld Kemajoran is niet bereikbaar,. De KLM instrueerde heden verwacht vliegtuig te Singapore aan te houden. Gemotoriseerde patrouilles circuleren.

De indruk werd gekweekt, dat dit alles te voren georganiseerd is. Voorbeeld hiervan is, dat heden, te 06.00 uur 100 man militaire politie ter beveiliging van het Paleis was opgesteld. Voorts reden achter de optocht twee trucks militairen. Het militair gezag verbood besloten vergaderingen van meer dan vijf personen. Telefoonverbindingen ook van de diplomatieke missies en eveneens alle telegraafverbindingen zijn verbroken, naar verluidt in opdracht van de militairen.

Het Kabinet vergaderde tot 13.30 uur zonder een verklaring af te leggen. Onmiddellijk daarop belegde de Sultan in het gebouw van het Kabinet een conferentie met divisiecommandanten. De voorzitters van de fracties hebben bekend gemaakt, dat zij geen Kabinetscrisis wensen. Het is niet onwaarschijnlijk, dat zij door het resolute optreden van het leger geïntimideerd zijn.

2. De achtergrond. Voor zover thans is te overzien heeft de weermacht, al of niet in samenwerking met de politieke partijen, die bezwaar hebben tegen de PNI motie, een situatie trachten te forceren, waarin de parlementaire invloed op defensiezaken wordt geëlimineerd. Utoyo gaf mij als de mening van zijn Minister weer, dat de actie vooral uitging van de PSI, die, zoals ik reeds rapporteerde, zeer nauwe relaties met de legerleiding onderhoudt.

Of het leger beoogt de macht geheel aan zich te trekken, danwel het Kabinet wil steunen teneinde de PNI motie terzijde te stellen, is nog niet duidelijk.

LAMPING 232

PHR/MR

-
- Ter beveiliging van code-verbindingen zijn o.a. de volgende punten van belang:—
1. Op een codetelegram mag telegrafisch niet in open taal geantwoord worden.
 2. Over de inhoud van een codetelegram mag niet met verwijzing naar dat telegram per telefoon gesproken worden.
 3. Dossiers, welke codetelegrammen bevatten (ook in paraphrase), dienen veilig opgeborgen te worden.
 4. Kladpapier, carbonpapier en dergelijke verband houdende met codetelegrammen dienen verbrand te worden (versnipperen is niet voldoende).
 5. Afschriften van paraphrasen van codetelegrammen mogen uitsluitend door de afd. Verbindingen vervaardigd worden.